



Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu

Raport 2008

**MONITORING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
GMINA RADOM
I PÓŁROCZE 2008 ROK**



Radom, wrzesień 2008 r.

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	
	1. CEL OPRACOWANIA	3
	2. PODSTAWA OPRACOWANIA	4
	3. METODOLOGIA OPRACOWANIA	5
II.	POZIOM BEZROBOCIA W GMINIE RADOM	6
III.	ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)	6
IV.	ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)	8
V.	ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH	9
	1. ZAWODY DEFICYTOWE	9
	2. ZAWODY NADWYŻKOWE	11
	3. ZAWODY ZRÓWNOWAŻONE	13
VI.	WNIOSKI	14
VII.	SPIS TABEL I WYKRESÓW	
	Tabela nr 1. Struktura bezrobotnych według zawodów	7
	Tabela nr 2. Struktura ofert pracy według zawodów	8
	Tabela nr 3. Ranking 20 zawodów deficytowych	10
	Tabela nr 4. Ranking 20 zawodów nadwyżkowych	12

I. WSTĘP

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych to proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym, oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkookresowych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Niniejszy raport zawiera analizę skali i struktury bezrobocia rejestrowanego w Radomiu w grupach i zawodach oraz popytu na pracę dla poszczególnych zawodów z punktu widzenia zgłaszanych do Powiatowego Urzędu Pracy ofert pracy. Bada, także zawody wykazujące deficytowość lub nadwyżkę pracowników.

Używane w raporcie określenia: zawód, zawody i specjalności, grupa zawodów wynika z nazewnictwa stosowanego w „Klasyfikacji zawodów i specjalności”. Struktura klasyfikacji jest wynikiem grupowania zawodów na podstawie podobieństwa kwalifikacji zawodowych wymaganych dla realizacji zadań danego zawodu (specjalności) z uwzględnieniem obydwu aspektów kwalifikacji, tj. ich poziomu i specjalizacji.

1. CEL OPRACOWANIA

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie głównych parametrów, które charakteryzują rynek pracy miasta i gminy Radom. Dane dotyczące bezrobocia (stopa bezrobocia, bezrobocie według zawodów) oraz ofert pracy według zawodów (grup zawodów) mogą posłużyć jako źródło informacji między innymi do:

- określenia kierunków szkoleń dla osób bezrobotnych,
- planowania działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu,
- podnoszenia jakości poradnictwa zawodowego,
- podnoszenia jakości pośrednictwa pracy,
- opracowania strategii rozwoju miasta, gminy, powiatu,
- merytorycznego uzasadnienia realizacji projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Główni użytkownicy Monitoringu zawodów nadwyżkowych i deficytowych to między innymi:

- Powiatowe i Wojewódzkie Urzędy Pracy,
- Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej,
- Władze oświatowe
- Instytucje szkoleniowe
- inne

2. PODSTAWA OPRACOWANIA

Monitoring zawodów nadwyżkowych i deficytowych dla miasta i gminy Radom, za I półrocze 2008 roku, został sporządzony przy wykorzystaniu następujących źródeł:

- „Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Departamentu Rynku Pracy, Warszawa 2003,
- załącznik nr 2 do sprawozdania MIPS-01 – „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy. Stan za I półrocze 2008 roku,

- załącznik nr 3 do sprawozdania MIPS-01 – „, Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności za I półrocze 2008 roku,
- rozporządzenie z 01.06.2007 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakres jej stosowania (Dz.U. Nr 106, poz. 728),
- ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. Nr 99, poz. 1001 z dnia 20.04.2004 r.)
- rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2004 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej (Dz.U. Nr 195, poz. 2004, z późn. zmianami),
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 2005 r. w sprawie polskiej klasyfikacji działalności (Dz.U. Nr 33, poz. 289 z późn. zmianami).

3. METODOLOGIA OPRACOWANIA

W obecnych czasach niezbędnym jest dostosowanie systemu kształcenia do wciąż zmieniającego się zapotrzebowania pracodawców na kwalifikacje zasobów ludzkich. Należy więc zastosować sprawny system informacyjny oparty na weryfikacji i analizie danych (poziom bezrobocia, struktura bezrobocia oraz oferty pracy). Departament Rynku Pracy Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej opracował metodologię wyodrębniania zawodów nadwyżkowych i deficytowych, na podstawie której powstał niniejszy raport.

II. POZIOM BEZROBOCIA W GMINIE RADOM

Na koniec I półrocza 2008 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu figurowało 18337 zarejestrowanych bezrobotnych, w tym 9914 kobiet. Stopa bezrobocia w mieście wynosiła 20,4 %, (w 2007 roku 22 %, obserwujemy więc spadek tej wartości o 1,6 %).

Dla porównania w województwie mazowieckim stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 7,8 % podczas, gdy w tym samym czasie wskaźnik dla Polski wyniósł 9,6 %.

III. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Jednym z elementów „Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” jest analiza bezrobocia według zawodów (grup zawodów). Zagadnienie to można rozpatrywać na różnych poziomach: 10 wielkich grup zawodowych, 30 dużych grup zawodowych, 116 grup średnich, 392 grupy elementarne lub 1770 zawodów i specjalności. Niniejszy raport został opracowany w oparciu o kody sześciocyfrowe (np. fryzjer 514102) czyli zawody i specjalności. Naszym zdaniem jest to najbardziej przejrzysta forma zobrazowania bezrobocia na radomskim rynku pracy.

Jak wynika z danych, na koniec I półrocza 2008 roku najliczniej występujące zawody to: sprzedawca, pracownik biurowy, obuwnik przemysłowy, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, robotnik budowlany, szwaczka, sprzątaczką. Liczną grupę stanowili również bezrobotni bez zawodu oraz ślusarz i magazynier. Powyższe przykłady ilustruje Tabela Nr 1.

Tabela nr 1. Struktura bezrobotnych wg zawodów

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	W tym kobiety	Absolwenci
1	2	3	4	5	6
1	000000	Bez zawodu	2473	1340	57
2	522107	Sprzedawca	2409	1853	8
3	419101	Pracownik biurowy	649	557	3
4	744304	Obuwnik przemysłowy	633	549	0
5	932104	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	618	324	1
6	931301	Robotnik budowlany	491	4	1
7	743604	Szwaczka	468	456	2
8	913207	Sprzątaczką	463	445	0
9	722204	Ślusarz	344	80	0
10	413103	Magazynier	270	54	0

Na podstawie Załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności” w gminie Radom za I półrocze 2008 roku.

IV. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Bardzo ważnym elementem monitoringu rynku pracy jest analiza napływu ofert pracy, która pozwala na określenie skali nadwyżki i deficytu zasobów pracy w układzie zawodów i specjalności oraz grup zawodów. Dane te zostały zebrane w Tabeli nr 2.

Tabela nr 2. Struktura ofert pracy wg zawodów

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy
1	2	3	4
1	522107	Sprzedawca	267
2	419101	Pracownik biurowy (technik prac biurowych)	238
3	343101	Pracownik administracyjny	120
4	743604	Szwaczka	101
5	512201	Kucharz	80
6	514102	Fryzjer	71
7	931301	Robotnik budowlany	61
8	413103	Magazynier	44
9	712102	Murarz	42
10	832302	Kierowca samochodu ciężarowego	39

Na podstawie Załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności” w gminie Radom za I półrocze 2008 roku. Zawody te generują 36,5% wszystkich ofert pracy, jakie napłynęły do PUP w Radomiu

Jednym z warunków poprawy sytuacji na rynku pracy jest nieustanny napływ nowych ofert zatrudnienia. W I półroczu 2008 roku na terenie gminy Radom pozyskano 2916 ofert pracy. Dogłębna analiza wskazuje, że oferty w zawodach: sprzedawca oraz pracownik biurowy w większości dotyczą subsydiowanych miejsc pracy. Zapotrzebowanie na pracowników biurowych wynika bardziej z dogodnej dla pracodawcy formy aktywizacji zawodowej bezrobotnych, jaką jest staż, niż rzeczywistej liczby wolnych miejsc pracy. Warto przy tym zaznaczyć, że w każdym z czołowych zawodów pod względem ilości napływu ofert nie ma zawodu,

do wykonywania którego potrzebne byłoby koniecznie wykształcenie wyższe. Bez wątplenia ważnym spostrzeżeniem jest duża powtarzalność pozycji jakie zajmują aktualnie, jak również w ostatnich latach zawody notujące wysoki poziom napływu ofert w konfrontacji z zawodami charakteryzującymi się najwyższym poziomem bezrobocia. Systematycznie rośnie zapotrzebowanie na pracowników posiadających kwalifikacje zawodowe na poziomie przynajmniej średnim, choć nadal pracodawcy zgłaszają wiele ofert dla osób posiadających podstawowe umiejętności.

V. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych przeprowadzono w oparciu o wskaźniki zawarte w zaleceniach metodycznych do prowadzenia monitoringu. Właściwa interpretacja danych wymaga zapoznania się z definicją wskaźnika intensywności deficytu lub nadwyżki zawodów (co przytoczone jest poniżej).

W – Wskaźnik intensywności deficytu lub nadwyżki zawodów (iloraz średniej miesięcznej liczby ofert pracy w danym zawodzie zgłoszonych w danym roku do średniej miesięcznej napływu bezrobotnych w danym zawodzie w takim samym okresie)

1. ZAWODY DEFICYTOWE

*Przez zawód **deficytowy** rozumiemy taki zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.*

$W > 1,1$

Analiza powyższego wskaźnika wykazała, że w I półroczu 2008 r. do zawodów deficytowych zaliczyliśmy zawody przedstawione w Tabeli nr 3.

Tabela nr 3. Ranking 20 najbardziej deficytowych zawodów

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
1	2	3	4
1	233201	Nauczyciel przedszkola	6,50
2	422103	Pracownik biura podróży	3,50
3	422202	Rejestratorka medyczna	3,00
4	322905	Ratownik medyczny	3,00
5	235907	Pedagog szkolny	3,00
6	711301	Kamieniarz	3,00
7	712204	Zbrojarz	3,00
8	744301	Cholewkarz	3,00
9	235908	Wychowawca w placówkach oświatowych	2,87
10	725113	Instalator systemów alarmowych	2,00
11	343109	Pracownik administracyjny	1,64
12	514103	Kosmetyczka	1,50
13	713201	Glazurnik	1,33
14	512302	Kelner	1,29
15	512201	Kucharz	1,26
16	213201	Programista	1,25
17	232117	Nauczyciel przedmiotów zawodowych	1,25
18	412102	Asystent rachunkowości	1,23
19	712901	Konserwator budynków	1,20
20	311801	Grafik komputerowy	1,16

Na podstawie tabeli T-I/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe. Stan na koniec I półrocza 2008 roku.

Sytuacja na lokalnym rynku pracy pozostaje trudna, zdecydowaną przewagę uzyskują zawody deficytowe oraz ich wzrost w stosunku do lat poprzednich. Najwyższy poziom średniego miesięcznego deficytu generuje zawód nauczyciela

przedszkolnego (6,50). Wysokie miejsce w rankingu zajmują również zawody: pedagog szkolny (3,00), kamieniarz (3,00), zbrojarz (3,00).

Na uwagę zasługują zawody, które w ubiegłym roku były zawodami o znacznym poziomie wskaźnika nadwyżki tj. kosmetyczka (0,84), kucharz (0,50), natomiast w I półroczu 2008 roku stały się zawodami deficytowymi o znacznym poziomie wskaźnika deficytu podaży siły roboczej tj. kosmetyczka (1,50) oraz kucharz (1,26).

W powyższym zestawieniu nie uwzględniono wartości wskaźnika określonego jako MAX, co oznacza, że pracodawcy złożyli zapotrzebowanie w danym zawodzie, jednak w ewidencji PUP nie figurowali bezrobotni posiadający taki zawód. Możemy tu przytoczyć następujące profesje: architekt, opiekunka środowiskowa, asystentka pielęgniarstwa oraz wiele innych.

2. ZAWODY NADWYŻKOWE

*Przez zawód **nadwyżkowy** rozumiemy taki zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.*

$W < 0,9$

Analiza powyższego wskaźnika wykazała, że w I półroczu 2008 r. do zawodów nadwyżkowych zaliczyliśmy zawody przedstawione w tabeli nr 4.

W poniższej tabeli nie uwzględniono zawodów o intensywności nadwyżki równej „0” czyli takiej, dla których w analogicznym okresie nie wpłynęła żadna oferta pracy. Pracodawcy nie byli więc zainteresowani zatrudnieniem osób poszukujących pracy w takich zawodach jak: fizyk, chemik, architekt krajobrazu ...).

Tabela nr 4. Ranking 20 najbardziej nadwyżkowych zawodów

Lp.	Kod Zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
1	2	3	4
1	512202	Kucharz małej gastronomii	0,88
2	311502	Technik mechanik	0,84
3	341902	Asystent ekonomiczny	0,83
4	724201	Elektromonter (elektryk zakładowy)	0,78
5	913101	Pomoc domowa	0,76
6	721202	Spawacz ręczny gazowy	0,76
7	712302	Stolarz budowlany	0,76
8	713203	Posadzkarz	0,74
9	742207	Stolarz meblowy	0,66
10	723302	Mechanik maszyn i urządzeń do obróbki metali	0,66
11	713101	Dekarz	0,66
12	712201	Betoniarz	0,66
13	131901	Kierownik małego przedsiębiorstwa gdzie indziej niesklasyfikowane	0,66
14	232108	Nauczyciel języka obcego	0,62
15	123301	Kierownik działu marketingu i sprzedaży	0,55
16	933104	Robotnik magazynowy	0,54
17	915204	Portier	0,34
18	916201	Robotnik placowy	0,33
19	932104	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	0,15
20	421102	Kasjer handlowy	0,11

Na podstawie tabeli T-I/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe. Stan na koniec I półrocza 2008 roku.

W przypadku zawodów nadwyżkowych odnotowuje się spadek podaży siły roboczej. Nadwyżka siły roboczej dotyka zdecydowanie zawody o różnym poziomie wykształcenia. Sytuacja na lokalnym rynku odzwierciedla zdecydowanie zawodów technika mechanika, którego wielkość wskaźnika wynosi (0,84), asystenta ekonomicznego (0,83), spawacza ręcznego gazowego (0,76) czy stolarza meblowego (0,66), który to jeszcze w ubiegłym roku był zdecydowanie zawodem deficytowym o wskaźniku (1,42).

3. ZAWODY ZRÓWNOWAŻONE

Zawodami w równowadze są te, w których do PUP w analizowanym okresie wpływa podobna ilość ofert w stosunku do liczby rejestrujących się bezrobotnych.

$$0,9 \leq W \leq 1,1$$

Analiza wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów wykazała, że na radomskim rynku pracy, zawodami zrównoważonymi były między innymi: pielęgniarz, technik dentystyczny, bibliotekarz, manikiurzystka, Dla wyżej wymienionych zawodów wskaźnik intensywności przyjął wartość 1.

VI. WNIOSKI

Powyższy „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych dla gminy Radom za I półrocze 2008 roku” pokazał iż sytuacja na lokalnym rynku pracy jest nadal trudna. Jednakże możemy zaobserwować nieznaczną poprawę.

Przy wyciąganiu wniosków należy pamiętać, że dane zawarte w raporcie nie odzwierciedlają sytuacji w 100%. Przyczyn jest wiele: (klasyfikacja zawodów i specjalności jest bardzo rozbudowana, do PUP wpływają również oferty z tzw. wtórnego rynku pracy, czasem te same oferty w stosunkowo krótkim czasie są kilkakrotnie zgłaszane do PUP, nie wszystkie osoby bezrobotne rejestrują się w PUP, kwalifikacje wielu osób dezaktualizują, się znaczna część bezrobotnych nie jest zainteresowana podjęciem zatrudnienia czego konsekwencją jest wyrejestrowanie z ewidencji PUP.)

Na podstawie przeprowadzonej analizy możemy stwierdzić, że:

- nastąpił spadek stopy bezrobocia o 1,6 pkt. procentowego w stosunku do końca roku 2007, należy jednak zauważyć, że wskaźnik ten jest nadal bardzo wysoki w porównaniu do województwa mazowieckiego i Polski,
- liczba bezrobotnych zarejestrowanych na koniec badanego okresu zmniejszyła się w stosunku do końca roku 2007 z 19963 do 18337 osób bezrobotnych,
- bezrobocie w gminie Radom dotyka w głównej mierze kobiet, które stanowią 54,06% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych,
- najbardziej sfeminizowane zawody to między innymi: sprzedawcy i pracownicy biurowi,

- wśród zarejestrowanych bezrobotnych najliczniejszą grupę stanowią sprzedawcy, pracownicy biurowi oraz osoby bez zawodu,
- pozyskano więcej ofert pracy w stosunku do II półrocza 2007 roku,
- największa liczba ofert pracy jest adresowana do: sprzedawców, pracowników biurowych i administracyjnych (uwzględniono tu również ofert pracy subsydiowanej: staże, przygotowania zawodowe),
- zawody nadwyżkowe to między innymi: kucharz małej gastronomii, technik mechanik, asystent ekonomiczny,
- zawody deficytowe to między innymi: nauczyciel przedszkola, pracownik biura podróży, rejestratorka medyczna,
- zawody w równowadze to między innymi: pielęgniarka, technik dentystyczny, bibliotekarz.

Sporządził:

Piotr Wojnarski
Stefan Ziembicki
Agnieszka Postuła